

Oheismateriaali: Kauniaisten kaupungin lausunto lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

1. Yleisiä huomioita erityisluonnoksesta

Esitetyt lakimuutokset tuovat mukanaan useita muutoksia, jotka parantavat lukiokoulutusta, esimerkiksi mahdollisuuden suorittaa koe taide- ja taitoaineessa, sekä mahdollisuuden suorittaa ylioppilastutkinto englanniksi.

Samanaikaisesti tämän lakimuutosesityksen kanssa on käynnissä myös perusopetuksen tukiprosesseihin liittyvä esitys. Kauniaisten kaupunki haluaa peräänkuuluttaa prosessien ja käsitteiden yhdenmukaisuutta, jotta tukiuudistus olisi yhtenäinen aina varhaiskasvatuksesta toisen asteen loppuun saakka. Erityisesti käsitteiden yhdenmukaistaminen olisi tarpeellista. Yhdenmukainen muutos helpottaisi myös oppilaita, opiskelijoita ja huoltajia ymmärtämään, kuinka tukea saadaan ja millaista tukea on saatavissa eri koulutusasteilla.

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

Lukiolain § 28, 28 a ja 28 b

Lukiolaiset ovat aina olleet oikeutettuja saamaan tukea opinnoissaan ja heille on tarjottu tukea lukiolain mukaisesti. Näin ollen § 28 ei tuo mitään uutta lukiokoulutukseen. Kohtaa, jota pykälässä ei mainita, on että opiskelijoiden tukeminen tulisi tapahtua opinto-ohjaajien, opetuksen tukihenkilöstön ja opettajien yhteistyönä.

Vuonna 2018 voimaan tulleessa lukiolaissa todetaan, että tukitoimenpiteet kirjataan yksilölliseen opiskelusuunnitelmaan vain opiskelijan pyynnöstä. Tämän voisi muuttaa tulevassa lakitekstissä. Kauniaisten kaupunki katsoo, että olisi hyödyllisempää, jos toimenpiteet kirjattaisiin aina, ennen kaikkea varmistaakseen, että tärkeä tieto tukitarpeista tavoittaa ne, jotka tietoa tarvitsevat, sekä siksi, että niiden seuranta ja arviointi tapahtuvat tarkoituksenmukaisesti. Lisäksi tieto on merkityksellistä erityisjärjestelyjen hakemisessa ylioppilastutkintoa varten.

§ 28a

Kauniaisten kaupungissa opiskelijoilla on ollut mahdollisuus työskennellä erityisopettajan kanssa tarvittaessa, kuten vuoden 2018 lukiolaissa on edellytetty. Opiskelijalla ei ole tarvinnut olla todettuja oppimisvaikeuksia. Joillakin opiskelijoilla vaikeudet todetaan vasta lukioaikana. Lisäksi kaupunki pohtii, mitä 'tai muista syistä' tarkoittaa.

Kauniaisten kaupunki kokee, että tämä pykälä voi aiheuttaa vaikeuksia niille, jotka tarvitsisivat erityisopettajan asiantuntemusta parantaakseen opiskelutekniikkaansa ja voidakseen edistyä opinnoissaan täydessä potentiaalissaan, erityisesti, jos todettuja oppimisvaikeuksia ei ole. Kaupunki katsoo, että pykälä aiheuttaa tarpeetonta viivettä ennen kuin tukitoimenpiteitä voidaan aloittaa. Kaupunki on myös tietoinen terveydenhuollon ja opiskeluhoitojen resurssipulasta oppimisvaikeuksien havaitsemisessa kohtuullisessa ajassa.

Pykälä myös varmistaa, että tiedonsiirto perusopetuksen ja lukiokoulutuksen välillä on systemaattisesti valmisteltua ja luotettavaa, mitä se nykyisin ei ole. Tämä on erityisen tärkeää, kun jotkut lukiot vastaanottavat oppilaita kahdestakymmenestä eri peruskoulusta.

Kauniaisten kaupunki toivoo kriteerien selvennyistä siitä, milloin siirrytään oppimisen tuen tarjoamisesta erityisopetukseen. Vai onko tosiaan tarkoitus, että erityisopettaja osallistuu vain silloin, kun on olemassa koulutuksen järjestäjän päätös erityisopetuksesta?

Samat kommentit kuin edellä koskien merkintää yksilöllisen opiskelusuunnitelmaan.

§ 28 b

Tämä pykälä aiheuttaa eniten huolta. Lukiot ovat jo nyt voineet tarjota erityisopetusta tarpeen vaatiessa. Tarve koulutuksen järjestäjän päätökselle vaikeuttaa ja pidentää prosessia. Lisäksi prosessiin liittyy byrokratiaa, joka lukioissa on koettu tarpeettomaksi. Päätösten taustalla oleva prosessi vie aikaa niiltä, jotka ovat vastuussa tuen antamisesta. Mikäli on huolta siitä, että lukiot eivät tarjoa riittävästi tukea erityisopettajalta, voitaisiin harkita laissa määriteltyä mitoitusta, kuten tällä hetkellä on koulupsykologeille ja kuraattoreille.

Erityisopetuksen tarpeen arvioiminen edellyttää myös tehokasta ja systemaattista tiedonvaihtoa perusopetuksen kanssa; jotakin, mitä ei ole tällä hetkellä. Kauniaisten kaupunki pyytää lainvalmistelijoita harkitsemaan, jos voitaisiin käyttää tässä KOSKI-palvelua, jotta varmistetaan, että toinen aste saavuttaa tiedon perusopetuksen aikaisista tukitoimista.

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

Kauniaisten kaupunki toivoisi, että suunnitellut oppimisen tuen hankerahat ohjattaisiin suoraan lukiokoulutuksen valtionosuuksiin.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

Kauniaisten kaupunki toivottaa muutoksen tervetulleeksi. Tämä antaa mahdollisuuden nuorille, joiden kielitaito ei ole riittävä ylioppilastutkinnon kirjoittamiseen suomeksi tai ruotsiksi, mutta joiden oppiainetaidot ovat, jatkaa opintojaan kohti korkeakouluopintoja.

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Kauniaisten kaupunki katsoo, että muutos on tervetullut. Kokeeseen ja arviointikriteereihin toivotaan selkeitä ohjeistuksia.